

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng Chủ Nhật, ngày 22/03/2026.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 377: Thế nào gọi là mê muội?

Trong cuộc sống thường ngày, những việc chúng ta làm, những điều chúng ta nghĩ đều tùy thuận theo tập khí của mình mà không đi theo giáo huấn của Phật, Bồ Tát, Thánh Hiền, thì đây chính là mê hoặc điên đảo. Ngay đến việc tin Phật, không phải Phật nói có là có, Phật nói không là không. Mọi điều Phật nói đều dựa trên Nhân Quả, phù hợp với trật tự của tự nhiên, với khoa học. Cho dù trải qua bao nhiêu đời, bao nhiêu kiếp thì lời Phật dạy đều rõ ràng thông suốt cả ba đời quá khứ, hiện tại, vị lai, không phải ở giai đoạn này thì phù hợp, giai đoạn khác thì không phù hợp. Chỉ có lời nói của phàm phu, dùng tâm vọng tưởng, phân biệt, chấp trước mới chỉ phù hợp trong một giai đoạn nào đó, không hề có sự thông suốt ba đời. Việc này phải tường tận, sự tường tận mới giúp chúng ta không bị gạt.

Thời gian qua, hết người này lại đến người khác liên tục bày hết trò này đến trò khác để lôi kéo, mê hoặc không biết bao nhiêu chúng sanh. Đến khi mọi người vỡ lẽ ra thì họ mặc kệ, ai ra sao thì ra. Họ hạ đài, không ai biết họ ở đâu. Họ tưởng rằng làm như thế là xong chuyện nhưng không xong, nhân quả không bao giờ mất. Những việc sai trái của họ không mất. Trong khoảng mấy chục năm qua, mọi người cứ ùn ùn chạy theo. Đây chính là mê hoặc điên đảo.

Hòa Thượng nói: ***“Đối với chân tướng sự thật không thấu suốt một cách tường tận, đều là hiểu một cách mơ hồ vậ mà đã tin rồi. Tin như thế là mê tín, không phải chánh tín.”*** Cho nên những việc sai trái sẽ tồn tại không lâu, theo kinh nghiệm tôi thấy, chỉ ba đến năm năm. Thời gian trước, Tam Thời Hệ Niệm, các Thầy làm rất tốt nhưng về đến trong nước thì các nhóm tranh giành địa vị, tranh giành sự ảnh hưởng. Tại sao phải tranh giành? Vì có tự tư tự lợi. Một khi đã nhiễm vào Danh Lợi, Tài Sắc thì mọi thứ đều nhiễm hết. Kết cục là tan rã. Sau đó một thời gian thì rộ lên vấn đề bất niệm tự niệm. Thiên hạ cũng chạy náo loạn đi tìm nhất tâm bất loạn, thậm chí người đề xướng việc này giờ đây cũng không

biết đang ở phương trời nào. Đây là những việc mê hoặc điên đảo. Cho nên Hòa Thượng nhắc nhở chúng ta ngày ngày phải chánh tri, chánh kiến, phải rõ ràng tường tận, phải phù hợp nhân quả, phong tục tập quán và luật pháp quốc gia.

Trong xã hội hiện đại, con người phải tuân thủ pháp luật, không được phép tùy tiện; và chính Hòa Thượng nhắc nhở phạm pháp chính là phạm giới khi có người hỏi Ngài chúng con có thể đi kinh hành nhiều Phật, niệm Phật trên đường được không. Sinh hoạt tu tập phải có nơi có chốn và nơi đó phải được phép. Người niệm Phật, người tu hành chưa nói đến, mà chỉ nói đến người chuẩn mực thôi thì mọi hành nghi và khởi tâm động niệm của họ đều có nề nếp, có quy củ thì mới đúng. Nếu chúng ta không có sự chuẩn mực mà người khác bắt chước chúng ta thì điều này không hề phù hợp.

Hòa Thượng nói: ***“Trong xã hội ngày nay, nhiều người đối với Phật, không hiểu Phật là gì, không hiểu thế nào là Phật giáo. Đa phần đều là đến từ việc thắp hương bái Phật cầu xin. Đó gọi là mê tín. Vì sao gọi là mê tín? Vì Phật dạy điều gì thì họ đều không hề biết. Mọi người lễ Phật thì cho rằng Phật sẽ bảo hộ, do đó, mọi người đều đi lễ Phật. Đây là mê tín, không hề làm cho rõ ràng, không hề làm cho tường tận.”***

Hòa Thượng từng dạy chúng ta rằng Phật chỉ cho một con người hoàn thiện, vậy thì hằng ngày chúng ta học Phật, chúng ta giống được điều gì ở Phật, hay ngày ngày chúng ta vẫn đang tranh giành sự ảnh hưởng, tranh giành địa vị? Hòa Thượng nói: Một người tri thức hay một người có tâm bình lặng đứng từ xa quan sát sẽ cảm thấy vô cùng ngán ngẩm.

Ngày nay, đang rộ lên việc lo cho người chết. Đây là chủ đề có độ nóng, thu hút rất nhiều người, đặc biệt những người niệm Phật sợ vào Địa Ngục. Người ta tập trung vào việc này mà không để ý đến việc đời sống hằng ngày thế nào, khởi tâm động niệm ra sao, có làm đúng theo tiêu chuẩn Phật đã dạy không, có giữ được năm giới mười thiện không, chưa nói đến những thứ khác? Tất thấy họ đều không làm, ngày ngày vẫn là *“Sát Đạo Dâm”*, vẫn *“Tham Sân Si”*, vẫn *“Nói Dối, Nói Lừa, Nói Lừa, Nói Lừa”*, vẫn *“Sát Đạo Dâm”*, vẫn *“Tham Sân Si”*, vẫn *“Nói Dối, Nói Lừa, Nói Lừa, Nói Lừa”*. Họ không tính đến việc làm sao để tự tại vắng sanh.

Hòa Thượng Hải Hiền không giảng Kinh nói Pháp, suốt ngày Ngài chỉ niệm Phật trồng rau, vậy mà tự tại vãng sanh, lưu lại toàn thân xá lợi. Tắm gương niệm Phật điển hình như vậy mà họ không hề nhắc tới. Mặt khác, họ lại khiến người khác hiểu rằng những ai đi theo họ đều đảm bảo có cơ hội được vãng sanh. Sự bảo đảm này có chắc không? Trường hợp nào không vãng sanh thì họ cho là “*Tại anh không phải tại tôi*”. Thế gian gọi việc này là “*huê cả làng*”.

Cho nên, hằng ngày đối nhân xử thế tiếp vật, hành động tạo tác của người học Phật có giống Phật không thì đó mới là điều quan trọng. Giáo là giáo dục, là bảo người ta làm sao đạt đến chuẩn mực, đạt giống như Phật sẽ thành Phật, đạt giống như Bồ Tát thì giống Bồ Tát, đạt giống như Tu Đà Hoàn, A La Hán thì giống như Tu Đà Hoàn, A La Hán. Còn nếu không đúng như lời Phật dạy thì sẽ thành Ma, thành yêu ma quỷ quái. Không phải họ bảo mình thành Ma thì mình thành Ma, họ bảo mình sẽ thành Phật thì mình thành Phật, hay họ bảo mình sẽ vãng sanh thì sẽ được vãng sanh.

Ngày nay, nhiều người có quyền năng đến mức họ bảo họ đã đưa được mấy trăm người vãng sanh. Một người mà có thể làm được như vậy thì người đó sẽ y như Phật A Di Đà tái sanh. Vậy người này sẽ có hành nghi, đời sống như thế nào, khởi tâm động niệm ra sao? Phải y như Phật! Còn nếu họ tham vẫn tham, hằng ngày chìm trong danh lợi thì đây là hàng giả rồi.

Hòa Thượng nói: “***Hằng ngày, chúng ta phải làm mọi sự tường tận, đầu óc phải hết sức minh mẫn tinh tường***”. Nếu chúng ta mơ hồ hoặc tường tận thì dần dần mọi việc cũng sẽ mơ hồ hoặc tường tận theo chính mình. Trước đây, để đối trị với việc đọc sách buồn ngủ, tôi đã rèn sự tỉnh táo, tinh tường bằng cách ăn mặc trang nghiêm, ngồi trước camera và vừa đọc, vừa giảng giải cho mình nghe. Hôm qua tôi đi từ Đà Lạt ra đây, ngồi xe 12, 13 tiếng, mặc dù thay đổi địa điểm, thay đổi thời tiết nhưng tôi dậy sớm trước giờ quy định sáng nay. Đây là nhờ sự rèn luyện!

Hòa Thượng nói: “***Trong Phật pháp, đạo lý, chân tướng sự thật nhân quả đều phải làm cho rõ ràng, tường tận, không còn một chút mơ hồ thì mới gọi là chánh tín. Đối với quý thần đều là như vậy, tất cả tôn giáo đều là như vậy.***” Nếu không rõ ràng tường tận thì đều là mê tín. Chúng ta hiện tại còn mơ hồ đối với nhân quả, vẫn là nửa tin nửa ngờ. Ví dụ như chân tướng của việc bố thí, cho

đi mà Phật dạy chúng ta chính là bảo chúng ta buông xả. Ban đầu chúng ta buông vật ngoài thân, dần dần chúng ta buông những dính mắc trong tâm. Thực tế cho thấy, chúng ta càng làm thì có kết quả càng tốt.

Có người lại cho rằng chúng ta trồng rau và tặng cho mọi người là nghiệp nên phải làm. Hoặc có người nhận rất nhiều rau chúng ta tặng thì họ cho là họ ban phước cho chúng ta, giúp chúng ta giải nghiệp. Họ nghĩ như vậy cũng đúng nhưng quan trọng là họ có khởi được tâm tri ân để báo ân không? Họ nghĩ họ ban phước cho người khác là quá tốt nhưng điều cần lưu tâm là phước ở đâu để ban cho người khác? Vậy đây có phải là mê tín không? Làm việc cụ thể, lợi ích thiết thực đến cho mọi người thì đó mới là ban phước. Không làm được bất kỳ việc gì lợi ích chúng sanh mà gọi là ban phước thì đây có gọi là mê tín không?

Trong cuộc sống thường ngày, chúng ta không tường tận, nghe ai nói có thì chúng ta tin là có hoặc nghe ai nói không thì chúng ta liền tin là không. Không có chuyện như vậy, đâu phải nói có là có, đâu phải nói không là không. Ví dụ, có một số người nói rằng “*Làm gì có nhân quả?*” thế là tất cả đều tin là như vậy. Sự không tường tận này khiến họ làm cần làm quấy. Đến khi nhân quả đến rồi thì đã muộn.

Hòa Thượng nói: “***Bạn thử nghĩ xem, người ta nói có mình cũng hùa theo nói có, người ta nói không mình cũng hùa theo nói không, vậy thì bạn chẳng phải là người mê mờ hay sao! Làm thế nào gọi là không mê tín? Đó là đem chân tướng sự thật làm cho rõ ràng. Nếu chúng ta mơ hồ với mọi chân tướng sự thật thì đó là mê tín.***”

Từ lời chỉ dạy của Hòa Thượng, chúng ta quán sát thấy mình có rất nhiều việc không rõ ràng tường tận, đều là nghe theo, nói theo. Chỉ cần chúng ta rõ ràng tường tận thì chúng ta sẽ rõ nguyên lý nguyên tắc của mọi sự mọi việc. Ngược lại chúng ta mơ hồ thì mọi sự mọi việc đều mơ hồ. Hằng ngày, cuộc sống ảo danh ảo vọng, mong cầu đủ thứ mà nói khi niệm Phật tôi thanh tịnh lắm thì đó là dối mình, gạt người. Họ là người đáng thương, là người mê hoặc điên đảo. Mọi sự mọi việc mà không tường tận thì niệm Phật cũng thế mà thôi! Hằng ngày tập khí xấu ác vẫn y nguyên, danh vọng địa vị, tự tư tự lợi, hưởng thụ năm dục sáu trần, tham sân si mạn chẳng thiếu thứ nào, vậy mà có người còn tự cho rằng mình đạt

phẩm vị này, phẩm vị kia. Đây chính là gạt mình gạt người, chính là mê hoặc điên đảo.

Người ngày nay cho rằng việc tốt chúng ta làm là không cần thiết. Họ tự cho rằng việc làm sao để có một gia đình hạnh phúc, con cháu ngoan hiền là điều không cần thiết. Thậm chí họ nói chúng ta phát triển Đệ Tử Quy, đề xướng cách làm thế nào để có một gia đình hạnh phúc an vui, là xen tạp. Họ bảo những người xung quanh tôi đừng ủng hộ, đừng làm theo, họ chặt hết những cánh tay nối dài để tôi không thể làm được. Đây là những người cường tình đoạt lý! Chúng ta nghe theo thì chính mình thiệt hại. Người niệm Phật cần có một gia đình hài hòa, có tôn ti trật tự không? Hay người niệm Phật cứ ngồi đó niệm Phật, mặc cho gia đình tan rã nhiều loạn. Tuy nhiên, tôi vẫn làm được việc bởi bản thân tôi suy nghĩ rằng điều gì thuận với tự tánh thì trên có chư Phật Bồ Tát, dưới có long thiên, thiện thần hỗ trợ, cho nên chúng ta đã làm rất nhiều việc.

Năm nay, sắc thái của buổi Lễ Tri ân Cha Mẹ sẽ khác, sẽ cảm động đến lòng người, sẽ rất gần gũi với người hiện đại. Khi chúng ta giúp mọi người trở thành người ngoan hiền, hiếu thảo thì năng lực tự tánh của họ sẽ tự nhiên phát khởi, nhờ đó, họ sẽ tìm đến để học chuẩn mực Thánh Hiền, để học Phật. Thực tế đã chứng minh điều này.

Hòa Thượng nói: ***“Chỗ cao minh của Phật pháp khiến chúng ta bội phục không phải là Thích Ca Mâu Ni Phật nói có thì có, Thích Ca Mâu Ni Phật nói không thì không, không phải vậy! Tất cả những gì Phật nói đều trên tinh thần của nhân quả và phù hợp với khoa học, cho nên, đến nay gần 3000 năm rồi, những gì Phật nói vẫn được người ta tin và phục tức là tin tưởng, y giáo phụng hành, nghe lời, làm theo. Phật dạy cho chúng ta phương pháp để sau đó chúng ta chứng thực, Ngài muốn chúng ta chính mình phải thân chứng. Đây chính là chỗ cao minh của Phật. Cho nên giáo học của Phật là Tín Giải Hành Chứng, làm gì có mê tín.”***

Đó là sau khi được Phật chỉ dạy, chúng ta ứng dụng vào thực tiễn cuộc sống để chứng thực. Tin rồi phải hiểu, hiểu rồi phải thật làm, làm rồi có kết quả. Làm gì có việc làm mà không có kết quả. Nếu không làm mà có kết quả thì chắc chắn là do Ma trợ giúp. Cũng giống như một người đến cầu Phật là họ muốn có một trái dưa không hạt, ruột đỏ da vàng. Phật sẽ chỉ cho chúng ta giống dưa phù hợp

thổ nhượng, cách trồng, cách chăm sóc để sau một thời gian có trái dưa ngon. Đây là cách một vị Phật chân chính giúp chúng sanh. Còn Ma giả Phật sẽ nói: “Một ngày nào đó, ta sẽ ban cho nhà người một trái dưa, hãy cúng cho nhiều vào!” Từ câu chuyện này, chúng ta áp dụng vào cuộc sống thì sẽ biết được đâu là Giác, đâu là Mê./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!